

Editörden

Liberal Düşünce'nin Birinci Cildi Tamamlanırken...

Elinizdeki dördüncü sayıyla birlikte Liberal Düşünce'nin birinci cildi tamamlandı. Bu, aynı zamanda ilk yayın yılımızın da sonu. Gizlemeye gerek yok: Liberal Düşünce'nin varolması için her biri kendi çaplarında büyük özveriler gösteren her topluluk üyesi için son derece anlamlı bir nokta bu. Çünkü bilenler bilir: Bir derginin yayımına başlamaktan daha zor olan yegane şey, onun yayımını devam ettirmektir. Hele hele, artık Liberal Düşünce için gururla söyleyebileceğimiz gibi, kurumsallaşmak ve üstelik bunu devletçiliğin köhne ruhunun bütün ağırlığıyla hissedildiği bir kentte başarmak daha da zor. "Neredeyse mucize" dersiniz hiç de abartmış sayılmazsınız.

Yanlış anlaşılmasın. Liberal Düşünce'yi çıkarırken karşılaştığımız güçlüklerin altını koyu koyu çizerek başarımızı daha bir büyütmek niyetinde değilim. Üstelik, Liberal Düşünce gibi belli bir iddia ile yayın hayatına giren bir dergi için tek ve asli başarı kriterinin "devamlılık" olmadığı, olamayacağı aşikardır. Liberal Düşünce bakımından önemli olan, iddiasının içerdiği amaçları, devamlılık içinde, yani kurumsallaşarak gerçekleştirmektir. Bir ciltlik toplamımız, bu açıdan haklı bir gurur duymamıza vesile oluyor. Bu, şüphesiz, önümüzde uzayıp giden yolda, daha aşmamız ge-

reken bir dizi zorluk bulunduğunu görmekten bizi alıkoymuyor. Daha yapacağımız, yapmamız gereken çok şey var, biliyoruz. Fakat, geride bırakılan yolun, bir parçası olduğumuz Türk(ie) çeşitliliği ve Türk düşünce hayatı için taşıdığı büyük değeri niçin vurgulamayalım?

Sanıyorum, elinizdeki sayının içeriği bu vurgunun haklılığını -ve nedenini- bir kere daha ortaya koyuyor. Mustafa Erdoğan'ın "İslam ve Liberalizm: Kısa Bir Bakış" başlıklı yazısı, Türkiye'de laiklik konusundaki resmi yahut gayri-resmi yerleşik yaklaşımların dışında ve onları gerçekten sorgulamamızı gerektiren serin kanlı ve objektif, dolayısıyla da ufuk açıcı bir analiz olmasının yanısıra, Türkiye'de büyük bir gerilimin nasıl aşılabileceğinin çok somut ipuçlarını sunması bakımından da son derece önemli. Yine, Norman Barry'nin "Piyasa, Ahlak, Din ve Devlet" adlı yazısı da, bu kurumlar arasındaki ilişkileri yeni bir bakış açısıyla değerlendirmemizi sağlayabilecek etik ve felsefi bir derinliğin ürünü. Bu iki yazı birlikte ele alındığında, özel olarak "İslamiyet"le "liberalizmin kavramsal dokusu ve pratiği", genel olarak ise, "Din, Ahlak ve Liberalizm" arasındaki ilişkilerin liberal bir paradigmadan nasıl kavranabileceği konusu büyük ölçüde açıklığa kavuşmaktadır.

Bu sayımızda yer alan çok önemli bir

başka yazı, Osman Okyar'ın "Kumanda Ekonomisi, Güdümlü Demokrasi" başlıklı yazısı. Devletçiliğin siyasi alanda yarattığı korkunç tahribatı ancak müthiş bir tecrübeye ve bilgi birikimine sahip olan bir bilim adamının yapabileceği sadelikle ortaya koyan Osman Okyar, böylece bir taraftan, ekonomimizdeki ve demokrasimizdeki zaafı adlandırırken, öte taraftan bu zaafın nasıl birbirlerini beslediklerini büyük bir vuzufu ifade etmektedir. Hardy Bouillon'un, değerli Okyar Hocamızın yazısını takip eden "Piyasa Ekonomisi, İnsan Hakları ve Özgürlük" başlıklı yazısında ise bu kavramlar arasındaki bağlantılar dikkatli bir şekilde ele alınıp irdelenmektedir. Bouillon'un "Türkiye İkinci Uluslararası Liberal Düşünce Sempozyumu"nda tebliğ olarak sunduğu bu metnin, ahlak ve siyaset felsefesi alanlarında Türkçe literatüre kazandırılmış önemli bir katkı olarak değerlendiriyorum.

Türkiye siyasetinde kolektif kimlikler üstünde kurgulanan politik hareketler gitgide daha etkili olmanın arayışı içinde. Aidiyet krizi, tanınma talebi, kolektif haklar vb. gibi kavramlar özellikle yeni sol jargonun büyüğü ifadeleri olarak beliriyor. Kolektif kimlikleri esas alan bu yaklaşımların etik ve siyasi bakımdan içerdiği sakıncaları ve zaafı göstermeyi denediğimiz "Çok Kültürlülük mü Çok Kültürçülük mü" başlıklı yazımızın kolektivist despotizmin bu yeni tezahürleri üzerinde daha verimli bir şekilde düşünmemize yardımcı olacağını umuyoruz.

Bu sayıda bir araştırmacımızın incelemesine yer veriyoruz. İhsan Çolak, yazısında devletin yurttaşlarını endoktrinasyona tabu tutmasını son derece meşru gören bir siyaset adamının, Recep Peker'in, başbakanlık döneminde cumhuriyetin resmi ideolojisinin nasıl inşa edildiğini ele alıyor. Bu sayımızda, pratiğe yönelik boyutları daha ağır basan itki yazı var. Bunlardan biri Güneri Akalın'a ait. Akalın yazısında, iktisadi açıdan büyük bir önem taşıyan teknik bir konuyu -rant gelirlerinin ve asgari ücretin vergilendirilmesini- inceliyor. Diğer yazı ise İrihan Erdoğan'ın. Erdoğan, iflas ettiği konusunda hemen herkesin hemfikir olduğu eğitim sistemimizin nasıl reforme edilebileceği konusu üzerinde düşünüyor. Son olarak, Kazım Berzeg'in Liberalizmle yerleşme ve globalleşme kavramlarının aslında birlikte düşünülmesi gerektiği çerçevesinde gelişen yazısına dikkat çekmek istiyoruz. Berzeg'in yazısı, liberalizmi daha farklı bir noktadan kavramak bakımından, sanıyorum, çok faydalı olacak.

Evet, dört sayı tamamlandı. Bu, bir cilt demek. Bu, Liberal Düşünce artık kendi kendini kendi sayfalarında anlatabilir demek. Elinizdeki sayıda yer alan ve önümüzdeki sayıda da devam edecek olan "Liberal Düşünce Kendine Bakıyor" mülakatları, sanıyorum, bu bağlamda değerlendirilebilir. Beşinci sayıda -ikinci yayın yılımızın ilk sayısında- yeni bir Liberal Düşünce'de beraber olmak umuduyla...

Melih YÜRÜŞEN